

นันทยา มากบุญ. (2560). เทคโนโลยีการจัดการการเลี้ยงชันโรงของเกษตรกร จังหวัดจันทบุรี.

วิทยานิพนธ์. วท.ม. (เทคโนโลยีการเกษตร). จันทบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ถาวร นิยมเลี้ยง Ph.D. (Animal Science)

ประธานกรรมการ

หยาครู้ง สุวรรณรัตน์ ปร.ค. (เทคโนโลยีชีวภาพ)

กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพพื้นฐานทางด้านสังคม เศรษฐกิจ แรงจูงใจ ในการเลี้ยงชันโรง แหล่งการได้รับความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงชันโรง เทคโนโลยีการจัดการการเลี้ยงชันโรงของเกษตรกรในจังหวัดจันทบุรี ปัญหาและข้อเสนอแนะในการเลี้ยงชันโรง ตัวอย่างที่ใช้ศึกษาเป็นเกษตรกรผู้เลี้ยงชันโรงจังหวัดจันทบุรี จำนวน 90 คน โดยวิธีการสุ่ม แบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงและถูกต้อง โดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มาจากสาขาที่เกี่ยวข้องจำนวน 5 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรผู้เลี้ยงชันโรงส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 41 - 50 ปี จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา มีสมาชิกในครัวเรือน 3 - 4 คน เป็นสมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงชันโรง ติดต่อกับเจ้าหน้าที่เกษตรที่รับผิดชอบในพื้นที่ปีละ 1 - 2 ครั้ง อาชีพหลักของเกษตรกรผู้เลี้ยงชันโรง คือ ทำสวนผลไม้ มีอาชีพเสริมเป็นการเลี้ยงชันโรง มีพื้นที่ถือครอง 1 - 10 ไร่ ประสบการณ์ในการเลี้ยงชันโรง 1 - 3 ปี มีรังชันโรง 1 - 10 รัง สมาชิกในครัวเรือนที่เป็นแรงงานช่วยในการเลี้ยงชันโรง จำนวน 1 คน โดยไม่จ้างแรงงานในการเลี้ยงชันโรง รังเลี้ยงชันโรงทำด้วยวัสดุไม้ วางบนขาตั้งเหล็ก ใช้หลังคาคลุมกล่อง เลี้ยงในสวนผลไม้ และไม่มีการย้ายรังชันโรงตลอดการเลี้ยง ต้นทุนในการเลี้ยงชันโรงต่ำกว่า 500 บาทต่อรัง ในการเลี้ยงชันโรงใช้เงินทุนของตนเอง มีการเก็บผลิตภัณฑ์ของชันโรงและจำหน่ายรังพันธุ์ชันโรง แรงจูงใจของเกษตรกรจังหวัดจันทบุรีในการเลี้ยงชันโรง คือ เพื่อช่วยผสมเกสรพืช การเลี้ยงชันโรงทำให้สุขภาพดี เพราะไม่เสี่ยงต่อการใช้สารเคมี การศึกษาดูงานจากแหล่งเลี้ยงชันโรงที่ประสบผลสำเร็จและการได้ทดลองทำสิ่งใหม่ ๆ ได้รับความรู้การเลี้ยงชันโรงผ่านทางสื่อบุคคลจากเจ้าหน้าที่ภาครัฐ โดยการฝึกอบรม เทคโนโลยีการจัดการการเลี้ยงชันโรงของเกษตรกรซึ่งเป็นเทคโนโลยีที่ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดจันทบุรี ได้ถ่ายทอดให้แก่เกษตรกร พบว่า โดยรวมเกษตรกรนำไปปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งในประเด็น การเตรียมความพร้อมในการเลี้ยงชันโรง การจัดการการเลี้ยงทั่วไป การจัดการแยกขยายพันธุ์ชันโรง และการเก็บผลผลิตจากชันโรง ปัญหาในการเลี้ยงชันโรง คือ เกษตรกรบางรายบางขั้นตอนไม่ปฏิบัติตามเทคโนโลยี และพันธุ์ชันโรงจากแหล่งที่เชื่อถือได้หายาก มีน้อย

Nontaya Makboon. (2017). **Technology Management of Stingless Beekeeping of Farmers in Chanthaburi Province**. Thesis. M.S. (Agricultural Technology). Chanthaburi : Rambhai Barni Rajabhat Univesity.

Thesis Advisors

Associate Professor Thaworn Chimliang Ph.D. (Animal Science)	Chairman
Yardrungr Suwannarat Ph.D. (Biotechnology)	Member

Abstract

The objectives of this research were: to study the social and economic status of stingless bee apiarists in Chanthaburi Province, to find their motivation for keeping stingless bees, to find the source of information about stingless beekeeping, to study the related technology management practices, and to study the problems they face and related suggestions for improvement. The sample of 90 stingless bee apiarists was selected by using stratified random sampling. The research tool used for data collecting was an interview form - the validity of which was approved for accuracy by 5 professionals in the field. The data were statistically analyzed by: frequency, percentage, mean and standard deviation.

The research found that stingless bee apiarists in Chanthaburi Province are: male, aged 41 - 50 years old, fruit farmers whose highest level of education is elementary school. Their primary income comes from fruit farming and beekeeping is considered extra income. There are 3 - 4 members in their families - one of whom helps with beekeeping so that additional employees are not needed. They are members of a beekeeping group. Individually, they own between 1 - 10 Rai of land on which they placed between 1 - 10 stingless bee hives, had 1 - 3 years of experience as beekeepers and contacted government agricultural officials once or twice a year. The equipment used for beekeeping costs less than 500 baht per hive and consists of a wooden box placed on a metal stand that is kept stationary until harvested and sold. The motivations of the beekeepers were: to help pollinate the area, to avoid the use of chemicals, and to try new things. The source of information about beekeeping was the government agriculture officials from the Chanthaburi Agricultural Extension and Development Center. Technology was used in the management of beekeeping in preparedness, general management, reproduction and harvesting at a high level. Problems encountered included beekeepers neglected some steps of the available technology.